

Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση, Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, Καινοτομία και Οικονομία

Τόμ. 1 (2016)

Πρακτικά Πρώτου Πανελληνίου Συνεδρίου

**Η εισαγωγή και εφαρμογή τεχνολογικών
καινοτομιών ως παράγοντας διοικητικής
αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση**

*Μαρία Λαζάρου, Παναγιώτης Παπαγεωργάκης,
Γεώργιος Φούζας*

doi: [10.12681/elrie.813](https://doi.org/10.12681/elrie.813)

Η εισαγωγή και εφαρμογή τεχνολογικών καινοτομιών ως παράγοντας διοικητικής αποτελεσματικότητας στην εκπαίδευση

Λαζάρου Μαρία¹, Παπαγεωργάκης Παναγιώτης², Φούζας Γεώργιος³

lazaroumaria@hotmail.com, ppageorg@sch.gr, gfouzas@gmail.com

¹ ΠΕ70 ² PhD, ΣΕΠ/ΕΑΠ ³ ΜΔΕ, ΠΕ70

Περίληψη

Η διαρκώς αυξανόμενη ανάγκη για οργανωμένη και αποτελεσματική διοίκηση στον ευρύτερο δημόσιο τομέα διαμορφώνει ένα νέο τοπίο στο χώρο της διοίκησης. Βασικές προϋποθέσεις για την επίτευξη των στόχων της είναι η γνώση και ευελιξία. Αυτά προαπαιτούν την αναδόμηση πεπαλαιωμένων ή γραφειοκρατικών μορφών διοίκησης και προϋποθέτουν την εισαγωγή καινοτόμων ιδεών και πρακτικών, με προοπτική την αποδοτικότητα ως απόρροια των περιορισμένων οικονομικών πόρων αλλά και την αποτελεσματικότητα ως επίτευξη μιας αναβαθμισμένης στοχοθεσίας. Οι προοπτικές αυτές αφορούν και το χώρο της εκπαίδευσης, καθώς τόσο οι σχολικές μονάδες όσο και οι υπερκείμενες περιφερειακές δομές εκπαίδευσης ασκούν διοίκηση και έχουν ανάγκη καινοτόμων αναπλασιώσεων. Σ' αυτό το πλαίσιο εξετάζεται αν και κατά πόσο κάποιες τεχνολογικές καινοτομίες που εφάρμοσε η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κορινθίας συνεισέφεραν στην διοικητική αποτελεσματικότητα του φορέα και κατ' επέκταση των υποκείμενων σχολικών μονάδων αλλά και των εκπαιδευτικών.

Λέξεις κλειδιά: καινοτομίες, τεχνολογία, διοίκηση, αποτελεσματικότητα.

Abstract

The growing need for organized and effective management in the public sector creates a new landscape in the administration area. Basic conditions for achieving the objectives are the knowledge and flexibility. These preconditions reconstruction obsolete or bureaucratic forms of administration and require the introduction of innovative ideas and practices, with a view to profitability as a result of the limited financial resources and the effectiveness as reaching an upgraded scorecard. These perspectives relate to the field of education, as both schools and the overlying regional education structures exercise command and need innovative reframing. In this context consider whether and how certain technological innovations applied by the Directorate of Primary Education Corinthia contributed to the administrative efficiency of the body and thus the underlying schools and teachers.

Keywords: innovation, technology, administration, effectiveness.

1. Εισαγωγή

Μέσα σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο οικονομικό, κοινωνικό και τεχνολογικό περιβάλλον, η εισαγωγή και χρήση τεχνολογικών καινοτομιών, θεωρείται βασικό προαπαιτούμενο προκειμένου η εκπαιδευτική διοίκηση να ανταποκριθεί στους αναβαθμισμένους και συνεχώς επικαιροποιημένους στόχους, τους οποίους θέτει η πολιτεία. Σκοπός της έρευνάς μας είναι να διακριθώ αν και κατά πόσο αυτές οι τεχνολογικές καινοτομίες, όπως η ηλεκτρονική επικοινωνία, η εξ αποστάσεως ηλεκτρονική επιμόρφωση κ.α. καθιστούν αφενός το έργο μιας διεύθυνσης εκπαίδευσης αποτελεσματικό και αφετέρου διευκολύνουν τους εκπαιδευτικούς στην υπαλληλική τους ιδιότητα, αλλά και τους διευθυντές των σχολικών μονάδων στο διοικητικό τους έργο. Από τα αποτελέσματα καταγράφεται σε πολύ μεγάλο βαθμό θετική στάση των υποκειμένων ως προς την εφαρμογή των συγκεκριμένων καινοτομιών. Ειδικότερα, καταγράφεται βελτίωση στην αμεσότητα και πληρότητα της ενημέρωσης, στη μείωση της γραφειοκρατίας, του κόστους και του χρόνου διεκπεραίωσης, σαφής βελτίωση

τόσο στην καλύτερη εκτέλεση των καθηκόντων των εκπαιδευτικών όσο και του γενικότερου διοικητικού και εκπαιδευτικού έργου, ενώ επιτυγχάνεται ουσιαστική και αποδοτική διάχυση των καλών πρακτικών αλλά και του έργου των σχολικών μονάδων. Συμπερασματικά, προκύπτει ότι το εγχείρημα της εισαγωγής και εφαρμογής τεχνολογικών καινοτομιών αναβαθμίζει τον ρόλο και το έργο περιφερειακών δομών της εκπαίδευσης όπως είναι οι Διευθύνσεις Εκπαίδευσης.

2. Οι Έννοιες «Αλλαγή» και «Καινοτομία»

Ο όρος καινοτομία (innovation) συχνά ταυτίζεται ή εναλλάσσεται με τον όρο αλλαγή, η οποία έχει ευρύτερη έννοια. Αλλαγή (change) είναι η μετάβαση από μία κατάσταση σε άλλη, είναι η αντικατάσταση, η μετατροπή, η μεταβολή, η αλλοίωση (Μπαμπινιώτης, 2002). Όταν όμως αναφερόμαστε σε αλλαγή εννοούμε την οργανωσιακή αλλαγή που σχετίζεται με την τροποποίηση μιας κατάστασης σε μία νέα, δηλαδή στην προσαρμογή μιας ομάδας σε νέες συνθήκες. Η οργανωσιακή αλλαγή αφορά στοιχεία του συστήματος όπως τις δομές, τη στρατηγική, τις διαδικασίες, την τεχνολογία κ.ά. Οι λόγοι για τους οποίους προβαίνει ένα σύστημα- οργανισμός σε οργανωσιακή αλλαγή είναι για να βελτιώσει την απόδοσή του και να προσαρμοστεί στα δεδομένα του περιβάλλοντός του.

Από την άλλη μεριά, η καινοτομία αποτελεί καθιέρωση νέων μεθόδων, ανάπτυξη και εφαρμογή νέων ιδεών, άνοιγμα νέων «δρόμων», ριζική αλλαγή. Καινοτομία είναι η εισαγωγή ενός καινούριου στοιχείου ή μιας πρακτικής διαδικασίας που παρεκκλίνει από τα καθιερωμένα ή παραδοσιακά στοιχεία (Armstrong, 1973). Σύμφωνα με το «εγχειρίδιο Frascati» (ΟΟΣΑ, 1993), ο όρος καινοτομία αναφέρεται στη μετατροπή μιας ιδέας σε εμπορεύσιμο προϊόν ή υπηρεσία, στη λειτουργική μέθοδο παραγωγής ή διανομής, νέα ή βελτιωμένα, ή ακόμα και σε νέα μέθοδο παροχής κοινωνικής υπηρεσίας. Η διαφορά της καινοτομίας από την αλλαγή είναι ότι όλες οι καινοτομίες συνεπάγονται αλλαγές με στόχο τη βελτίωση του σχολείου, ενώ κάθε αλλαγή δεν αποτελεί απαραίτητα και καινοτομία (Μαυροσκούφης 2002: 17).

Συμπερασματικά, θα λέγαμε πως τόσο ο όρος καινοτομία όσο και η εμπριεχόμενη αλλαγή, βελτιώνει και εξελίσσει έναν οργανισμό, δίνοντάς του μια προοπτική που αφορά την ανταπόκρισή του στο μέλλον και τις ανάγκες που έχουν προκύψει, ώστε να ανταπεξέλθει στα νέα δεδομένα και με τελικό στόχο την αυξημένη αποτελεσματικότητά του.

3. Διοικητική Αποτελεσματικότητα στην Εκπαίδευση

Η εκπαιδευτική διοίκηση ως υποσύστημα της δημόσιας διοίκησης διέπεται από τις ίδιες αρχές με αυτή, με βασικές τις εξής : καθορισμός σκοπών, σωστή λήψη αποφάσεων αλλά και τις αρχές της προσαρμοστικότητας και ευλυγισίας. Με βάση αυτές, κάθε εκπαιδευτική δομή έχει ως κύριο σκοπό της την επίτευξη των στόχων που είχε θέσει εξαρχής ή κατά την διάρκεια της προσπάθειάς της. Η αποτελεσματικότητά της κρίνεται από το κατά πόσο και με τι κόστος πέτυχε τους στόχους της και σε ποιο χρονικό διάστημα (Φούζας,2015).

Γενικά, πάντα υπάρχει η ανάγκη μέτρησης της αποτελεσματικότητας ενός οργανισμού, όχι μόνο για την αξιολόγηση των διατιθέμενων πόρων αλλά και ως ανατροφοδοτική διαδικασία για την πορεία ή το βαθμό ανταπόκρισης στις κοινωνικές ανάγκες ύπαρξής του ή τα νέα κοινωνικά και τεχνολογικά δεδομένα. Η μέτρηση αυτή είναι δύσκολη υπόθεση κι ενώ παλιότερα χρησιμοποιείτο ως μοναδικό κριτήριο η παραγωγικότητα, σήμερα πλέον κατά τον Campbell (Ζαβλανός, 2002:530-533) υιοθετούνται δεκαεννέα κριτήρια ανάμεσα στα οποία σπουδαιότερα είναι η συνολική απόδοση, η ποιότητα υπηρεσιών, η αποδοτικότητα.

Συμπερασματικά λοιπόν και σε προοπτική μια διοικητικής αποτελεσματικότητας βασικός σκοπός της εφαρμογής καινοτομιών είναι η άμβλυνση των ανισοροπιών ή των

στρεβλώσεων, η μείωση σπατάλης πόρων και εν τέλει η επιτυχής εκπλήρωση των στόχων της. Υπό αυτή την έννοια, οι έννοιες αυτές συνδέονται αμφιμονοσήμαντα. Αυτό σημαίνει ότι μια περιφερειακή εκπαιδευτική δομή όπως είναι μια Διεύθυνση Εκπαίδευσης, και στο βαθμό αυτονομίας που διαθέτει, είναι αναγκαίο και χρήσιμο να προωθεί προτάσεις, να υλοποιεί καινοτομικές αλλαγές και να εκτιμά κατά πόσο αυτές βελτιώνουν τα παρεχόμενα διοικητικά της έργα.

4. Οι Καινοτομίες στην Εκπαιδευτική Διοίκηση

Είναι γνωστό ότι το σχολείο αποτελεί ένα ανοικτό κοινωνικό σύστημα καθώς αποτελείται από ένα σύνολο στοιχείων- υποσυστημάτων που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Σύμφωνα με τη θεωρία των «Ανοικτών Συστημάτων» (Hoy & Miskel, 1996) κάθε ένα από αυτά λαμβάνει ύλη, ενέργεια, πόρους (εισροές), τις επεξεργάζεται, τις μετασχηματίζει και έπειτα τις αποδίδει ως τελικό προϊόν (εκροές). Χαρακτηριστικά γνωρίσματα τους είναι η αλληλεπίδραση, η αλληλεξάρτηση με το περιβάλλον και η ροπή προς μια σταθερή κατάσταση ισορροπίας. Ωστόσο, αυτή η ισορροπία διαταράσσεται καθώς το περιβάλλον μεταβάλλεται (λόγω κοινωνικών, οικονομικών, πολιτικών, τεχνολογικών παραγόντων). Άρα, οφείλει να προσαρμόζεται στα νέα δεδομένα για να μην διαλυθεί. Η προσαρμογή αυτή γίνεται βάσει ανατροφοδότησης μέσω καινοτόμων μεθόδων και των αλλαγών που εισάγονται. Σκοπός της σύγχρονης εκπαιδευτικής διοίκησης δεν είναι απλά η ισορροπία του συστήματος αλλά η ανάπτυξη της ικανότητας των στελεχών του να διαχειρίζονται και να κατευθύνουν αλλαγές και καινοτομίες (Everard, Morris & Wilson, 2004).

Η καινοτομία, λοιπόν, στον χώρο της εκπαίδευσης μπορεί να διακριθεί σε δύο κατηγορίες: *την εκπαιδευτική-παιδαγωγική καινοτομία και την διοικητική-οργανωτική καινοτομία*. Στην εκπαιδευτική-παιδαγωγική καινοτομία πραγματοποιούνται αλλαγές σε σχέση με τους στόχους, το περιεχόμενο, τις μεθόδους, τα μέσα διδασκαλίας και τις μεθόδους αξιολόγησης. Ενώ, στη δεύτερη κατηγορία εφαρμόζονται νέες μέθοδοι οι οποίες σχετίζονται με την οργάνωση και διοίκηση των εκπαιδευτικών δομών συνεπώς και με τις εργασιακές σχέσεις των εκπαιδευτικών μεταξύ τους, με τους γονείς των μαθητών αλλά και με την τοπική κοινωνία.

Πρωταρχικό ρόλο για την εισαγωγή και ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων στον εκπαιδευτικό οργανισμό διαδραματίζει η διοίκηση του. Ωστόσο, τα στελέχη θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η επιτυχία τους δεν είναι δεδομένη καθώς, είναι πιθανόν να αντιμετωπίσουν αντιδράσεις. Τότε ο διαχειριστής της καινοτομίας οφείλει να διευκρινίσει ότι προτάσσει το συμφέρον του οργανισμού και να διαχειριστεί αυτή την κρίση με την ευφυΐα και την οξυδέρκεια που πρέπει να τον διακρίνει. Άρα, τα στελέχη της εκπαίδευσης πρέπει να είναι ηγετικές φυσιογνωμίες.

Συνεπώς, φαίνεται ότι στην κοινωνία ραγδαίων εξελίξεων και μεταβολών και το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να αντιληφθεί τα νέα δεδομένα και να συμβαδίσει για να επέλθει ανάπτυξη στην κοινωνία. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί κυρίως με την εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων στον εκπαιδευτικό αλλά, κυρίως, στον διοικητικό τομέα.

5. Παράγοντες, Τομείς και Μορφές Καινοτομιών στη Διοίκηση της Εκπαίδευσης

Η εισαγωγή καινοτομιών εξαρτάται από μια σειρά παραγόντων που επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά την εφαρμογή τους. Είναι προφανής η δυσκολία του φορέα, να αντιμετωπίσει παγιωμένες αντιλήψεις, συμφέροντα, προκαταλήψεις, αρνητικές στάσεις, δυσάρεστα συναισθήματα, συγκρούσεις και τελικά αυτό που οι Hannan και Freeman (1984) ονόμασαν *δομική αδράνεια* (Ράπτης, 2006:35). Επίσης σύμφωνα με τους Hoy & Miskel (2001) και

Everard et al. (2004) κομβικό ρόλο στη εφαρμογή μιας καινοτομίας έχουν και οι οργανωτικές συνθήκες. Κάποιοι ακόμη αρνητικοί παράγοντες που μπορούν να παρεμποδίσουν ή να ανατρέψουν μια καινοτομία είναι η απουσία των εμπλεκόμενων από τη λήψη αποφάσεων, η αδυναμία και η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού, η αίσθηση απειλής, ανασφάλεια κ.α. (Ιορδανίδης, 2006).

Οι εκπαιδευτικές καινοτομίες μπορούν να διαχωριστούν σε *υποχρεωτικές* και *προαιρετικές*. Οι υποχρεωτικές επιβάλλονται από το Υπουργείο Παιδείας στο σύνολο των μονάδων της χώρας ενώ, οι προαιρετικές εισάγονται και εφαρμόζονται από εκπαιδευτικούς ή στελέχη με βάση τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα ή τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Αυτές φαίνεται να είναι πιο αποτελεσματικές, καθώς προκύπτουν από τις ίδιες τις ανάγκες και συγκεντρώνουν την αποδοχή όλων όσων εργάζονται σ' αυτό (Καβούρη, 1999).

Τομείς αλλαγής είναι η αναδιάρθρωση του οργανογράμματος αρμοδιότητας, ευθύνης και εξουσίας, η αναπροσαρμογή των υποδομών αλλά και η βελτίωση της επικοινωνίας του οργανισμού. Σημαντικό ρόλο παίζει η περιοδική και οργανωμένη επιμόρφωση με προοπτική την εξέλιξη του προσωπικού, δηλαδή εσωτερικές επιμορφώσεις και σεμινάρια (Φούζας, Αργύτη & Παπαγεωργιάκης, 2015), η ενίσχυση του διαλόγου, αλλά και η αλληλεπίδραση με στόχο τη συλλογικότητα (Everard & Morris, 1999).

Βλέπουμε λοιπόν ότι σύγχρονη ανάγκη και συνδεδετικός κρίκος όλων είναι η εισαγωγή και χρήση τεχνολογικών καινοτομιών, καθώς αυτές πλέον διαπερνούν πολλές από τις διοικητικές λειτουργίες. Με δεδομένη την τεχνολογική «έκρηξη» είναι σύνηθες πλέον να υιοθετούνται τέτοια εργαλεία και μέθοδοι.

6. Οι Νέες Τεχνολογίες ως καινοτομία στην εκπαιδευτική διοίκηση

Η τεχνολογία είχε πάντοτε σημαντική επίδραση στην οργανωτική και διοικητική πρακτική (Koontz & O' Donell, 1980:37-44) πόσο μάλλον στην ηλεκτρονική εποχή μας με τη ραγδαία χρήση της και σημαντικότερα οφέλη. Αυτό συμβαίνει γιατί περιλαμβάνει τεράστιο απόθεμα οργανωμένης γνώσης, έχει ελαχιστοποιήσει χωροχρονικές διαστάσεις κι έχει μεγιστοποιήσει τις δυνατότητες επικοινωνίας, στοιχεία τα οποία είναι πολύ απαραίτητα σε πολλές διοικητικές λειτουργίες. Με βάση αυτή την αναγκαιότητα όλες οι χώρες έχουν εστιάσει την προσοχή τους στην εισαγωγή των ΤΠΕ στο εκπαιδευτικό σύστημα (Pelgrum, 2001) και οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί καλούνται να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες, καθώς η χρήση τους συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας της λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων αλλά και της διοίκησης και οργάνωσης των σχολικών μονάδων.

Ωστόσο, η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, απαιτεί (Δαγδιλέλης, 2005) την ύπαρξη καλά εκπαιδευμένου στελεχικού δυναμικού και διοικητικού μηχανισμού που θα στηρίξει την βελτίωση των δικών της λειτουργιών (Κωνσταντινίδη, et al, 2010), με ουσιαστική αξιοποίηση τους στην εκπαιδευτική διοίκηση. Σύμφωνα με τον Telem (2003) ένα πληροφοριακό σύστημα, ως εργαλείο διοικητικού εκσυγχρονισμού, δίνει στη διοίκηση εργαλεία για ταχεία διεκπεραίωση διοικητικών εργασιών για να δημιουργεί, οργανώνει και διακινεί τη διοικητική σχολική πληροφορία (Προκοπιάδου, 2009). Αυτές οι «εργαλεία» ενέργειες οργανωτικής και διαχειριστικής φύσης επιτρέπουν σε μια Διεύθυνση Εκπαίδευσης να οργανώσει και να αξιοποιήσει διαθέσιμους πόρους, να ελέγξει διαδικασίες που ακολουθούνται και να θέσει οργανωτικά πρότυπα

7. Η Προβληματική της Έρευνας

Πολλάκις έχει διατυπωθεί ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα είναι έντονα συγκεντρωτικό, γραφειοκρατικό, δύσκαμπτο και με πολλές διοικητικές στρεβλώσεις και δυσλειτουργίες (Κατσαρός, 2008; Σαΐτης, 2012). Αυτό οφείλεται σε παγιωμένες αντιλήψεις και πρακτικές οι οποίες αναπαράγουν παρωχημένες απαιτήσεις καθώς δεν έχουν προσαρμοστεί στα νέα κοινωνικά και τεχνολογικά δεδομένα. Ειδικότερα, οι Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, επιτελώντας έναν ενδιάμεσο πλην επιτελικό ρόλο, αντιμετωπίζουν ένα τεράστιο όγκο καθηκόντων και αρμοδιοτήτων (Φ.353.1/324/ 105657/Δ1) έχοντας πολλαπλούς ρόλους. Γι' αυτό καλούνται να υιοθετήσουν σύγχρονες τεχνολογικές μεθόδους στη διοικητική διαδικασία ώστε να επιτύχουν το μεγαλύτερο δυνατό αποτέλεσμα με το ελάχιστο κόστος. Το ζητούμενο λοιπόν είναι αν οι μέθοδοι αυτές μειώνουν το κόστος, εξοικονομούν πόρους γενικότερα και ενδυναμώνουν τη διοικητική αποτελεσματικότητα μιας εκπαιδευτικής διοικητικής δομής. Από τα παραπάνω προκύπτει η προφανής ανάγκη διερεύνησης της αναγκαιότητας εύρεσης ενός καλύτερου τρόπου ανταπόκρισης των Διευθύνσεων Π.Ε. στις αυξημένες διοικητικές ανάγκες τους αλλά και της αποτελεσματικότητας δεδομένων τεχνολογικών καινοτομιών που έχει εισάγει η Π.Ε. Κορινθίας την τελευταία πενταετία.

8. Τα Ερευνητικά Ερωτήματα

Με βάση το θεωρητικό πλαίσιο και την προβληματική που αναπτύξαμε, η ερευνά μας επιχειρεί να απαντήσει στα εξής βασικά ερευνητικά ερωτήματα:

1) Σε ποιο βαθμό θεωρούν οι διευθυντές και εκπαιδευτικοί των σχολικών μονάδων πως τους βοήθησαν οι συγκεκριμένες καινοτομίες σε θέματα όπως: η διοικητική αποτελεσματικότητα, η μείωση της γραφειοκρατίας, του κόστους και του χρόνου καθώς και η βελτίωση του διοικητικού και εκπαιδευτικού έργου.

2) Κατά πόσο τους βοήθησαν στην καλύτερη εκτέλεση των καθηκόντων τους, στη διάχυση καλών πρακτικών και ανατροφοδότησης, στην αμεσότητα και πληρότητα της ενημέρωσης αλλά και στην προβολή του έργου των σχολικών μονάδων.

Συγκεκριμένα τους ζητήθηκε να κρίνουν (σε τετράβαθμη κλίμακα) τα εξής:

Ηλεκτρονικό Παρουσιολόγιο, On line ενημέρωση μισθοδοσίας, Ιστοσελίδα Διεύθυνσης, Ανάρτηση Αποφάσεων ΠΥΣΠΕ, On line Φόρμες Αιτήσεων, Ιστοσελίδα Σχολικών Δραστηριοτήτων, Τηλεδιασκέψεις με Σχολικές Μονάδες, Ηλεκτρονικό Περιοδικό Διεύθυνσης, Ημερίδα Διοικητικής Λειτουργίας Σχολικών Μονάδων, Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Κοινωνικού Σχολείου, Ηλεκτρονικά Σύγχρονα Σεμινάρια (e-seminars), Μικροδιδασκαλίες ΕΚΦΕ, Ηλεκτρονικές Φόρμες Συμμετοχής/Αίτησης σε Δράσεις.

9. Μεθοδολογία, Δείγμα και Ταυτότητα της Έρευνας

Η έρευνά μας ως προς τη δόμηση, συλλογή, επεξεργασία και παρουσίαση των ερευνητικών ευρημάτων εντάσσεται στις εμπειρικές έρευνες και πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την ποσοτική προσέγγιση (Κυριαζή, 2000, Cohen & Manion, 1994:122). Χρησιμοποιήθηκαν ηλεκτρονικά ανώνυμα ερωτηματολόγια που δημιουργήθηκαν με χρήση του προγράμματος google docs για λόγους ευκολίας συμπλήρωσης και συλλογής. Το δείγμα μας αποτελείται από διακόσιους εξήντα (260) εν ενεργεία εκπαιδευτικούς (μόνιμους και αναπληρωτές) της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κορινθίας, οι οποίοι/ες υπηρέτησαν στο νομό την πενταετία 2010-2015 (συνεχόμενα ή τμηματικά) και η ανάλυση των δεδομένων έγινε με το πρόγραμμα SPSS .

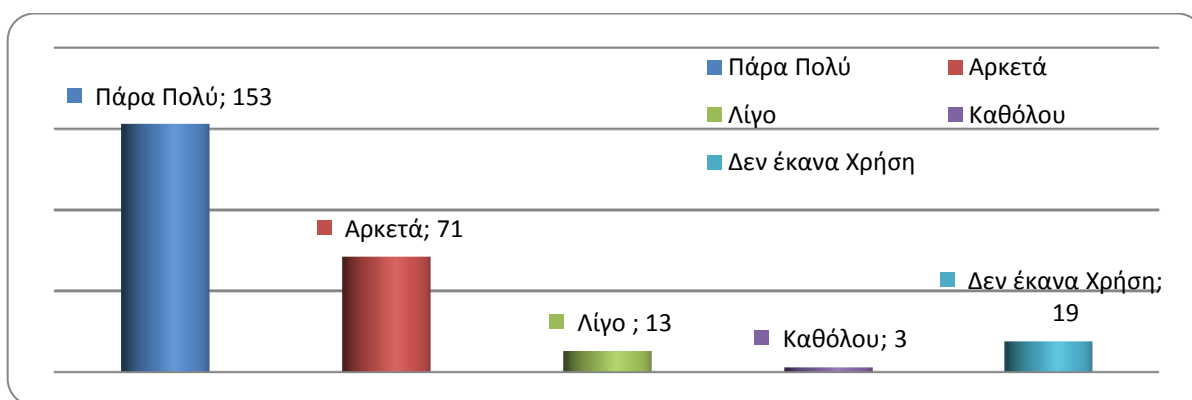
10. Ανάλυση των Δεδομένων της Έρευνας

10.1 Δημογραφικά Στοιχεία

Στην έρευνά μας έλαβαν μέρος 260 εκπαιδευτικοί. Από αυτούς οι 188 ήταν γυναίκες (ποσοστό 72,3%) και οι 72 άνδρες (ποσοστό 27,7%). Ο Μ.Ο. της ηλικίας των συμμετεχόντων είναι τα 44 έτη και ο Μ.Ο. των ετών υπηρεσίας είναι τα 23 έτη. Οι 207 συμμετέχοντες (ποσοστό 80%) δηλώνουν μόνιμοι εκπαιδευτικοί και οι 53 (20%) αναπληρωτές. Η συντριπτική πλειοψηφία (το 65,3%- 169 συμμετέχοντες) είναι δάσκαλοι/ες, ενώ ακολουθεί ένα ποσοστό 17% (44 άτομα) που δηλώνουν νηπιαγωγοί. Τα υπόλοιπα ποσοστά αντιστοιχούν σε ειδικότητες (πληροφορική, ξένες γλώσσες, κ.α.) Τέλος, σε ότι αφορά τη θέση ευθύνης που κατέχουν στη σχολική τους μονάδα, το 70,8% είναι εκπαιδευτικοί τάξης, το 15% διευθυντές /τριες, το 2,7% υποδιευθυντές/τριες και το 11,5% προϊστάμενοι/ες.

10.2 Διοικητικές Καινοτομίες

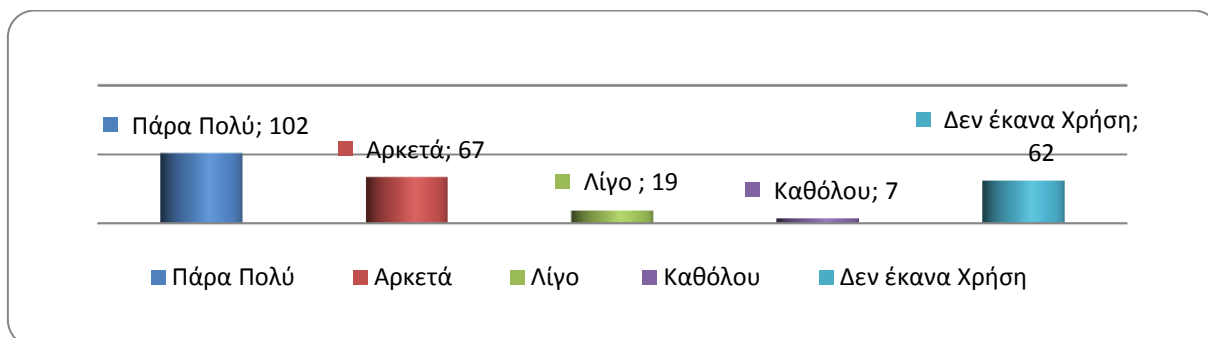
Οι προαναφερθείσες δεκατρείς καινοτομίες επιλέχθηκαν με βάση την πρωτοτυπία και την χρηστικότητά τους με απώτερο σκοπό την αποτελεσματικότητά τους στην προώθηση του διοικητικού έργου. Κάποιες από αυτές μάλιστα (ηλεκτρονικό παρουσιολόγιο, ηλεκτρονικό περιοδικό διεύθυνσης, e-seminars, on line φόρμες αιτήσεων σε εγγράφιμα pdf κ.α.) είναι αποκλειστικές πρωτοτυπίες της Διεύθυνσής μας. Ειδικότερα ως προς το ερώτημα «Πώς κρίνετε τις παρακάτω καινοτομίες;» στο σύνολο των καινοτομιών οι συμμετέχοντες εκφράστηκαν θετικά (πάρα πολύ/αρκετά) σε ποσοστό > 80% ανά ερώτημα. Μάλιστα, σε κάποιες καινοτομίες (αποφάσεις ΠΥΣΠΕ, ιστοσελίδα διεύθυνσης, on line ενημέρωση μισθοδοσίας) το ποσοστό θετικών κρίσεων έφτασε περίπου το 100%.

Σχήμα 1: Σύστημα on line πληροφόρησης μισθοδοσίας.

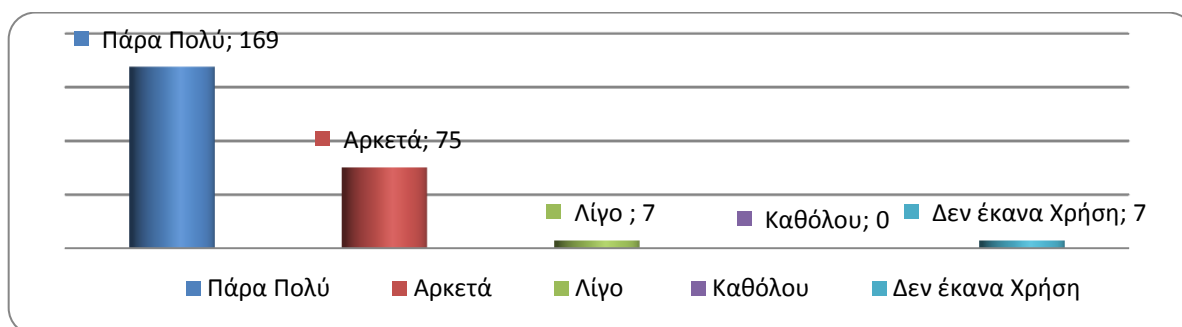
Ως προς το «Σύστημα της on line πληροφόρησης μισθοδοσίας» (Σχήμα 1) αποτυπώνεται πολύ έντονα η θετική στάση (ποσοστό 86,5% /224 ερωτηθέντες) των εκπαιδευτικών απέναντι στο σύστημα της «on line» πληροφόρησης τους σχετικά με τη μισθοδοσία τους. Με την εφαρμογή αυτή, η οποία αναπτύχθηκε από τη Διεύθυνσή μας -ήδη από το 2010 και αποτέλεσε μοναδική καινοτομία (το Υπουργείο Οικονομικών δημιούργησε παρόμοια εφαρμογή για το σύνολο των μισθοδοτούμενων του Δημοσίου μόλις το 2015), οι εκπαιδευτικοί μπορούσαν να πληροφορούνται τη μισθολογική τους κατάσταση και να διαχειρίζονται τα αρχεία της με απόλυτη μυστικότητα. Αναφορικά με την καινοτομία «Ηλεκτρονικό Παρουσιολόγιο» (Σχήμα 2), είναι μια εφαρμογή απλών μεθόδων με τις οποίες αμβλύνεται ένα καθημερινό διοικητικό πρόβλημα, αυτό της γνωστοποίησης της κατάστασης (παρουσίας ή απουσίας) του προσωπικού (Ν 4223/2013 άρθρο 25). Βλέπουμε, λοιπόν, πως η καινοτομία αυτή έλαβε θετικές γνώμες κατά 66% (169 θετικές απαντήσεις) ενώ

οι 62 ερωτηθέντες που δήλωσαν ότι δεν χρησιμοποίησαν την εφαρμογή είναι κάτι αναμενόμενο με δεδομένο ότι την εφαρμογή αυτή χρησιμοποιούσαν κυρίως οι Διευθυντές/ντριες των Σχολικών Μονάδων.

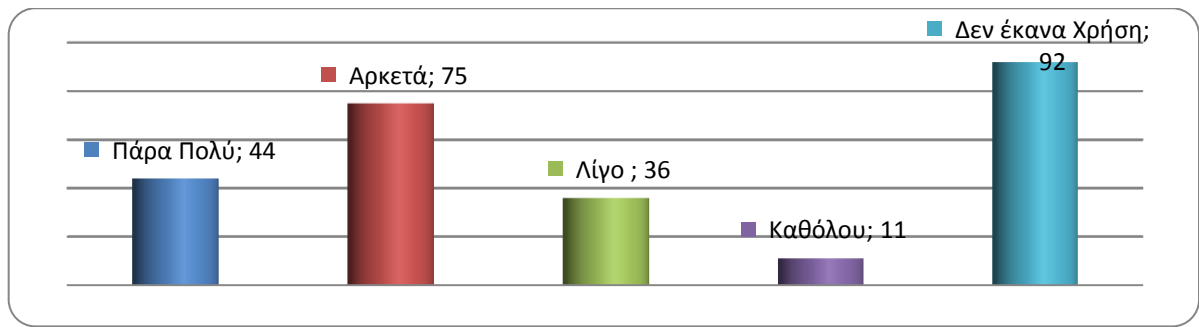
Σχήμα 2: Ηλεκτρονικό Παρουσιολόγιο.

Στο πλαίσιο της ορθής διοικητικής λειτουργίας, της επίσημης ενημέρωσης αλλά και της διαφάνειας γινόταν «**άμεση ανάρτηση των αποφάσεων του Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου (ΠΥΣΠΕ)**» της διεύθυνσής μας (Σχήμα 3) σε ειδικό *link* της ιστοσελίδας μας.

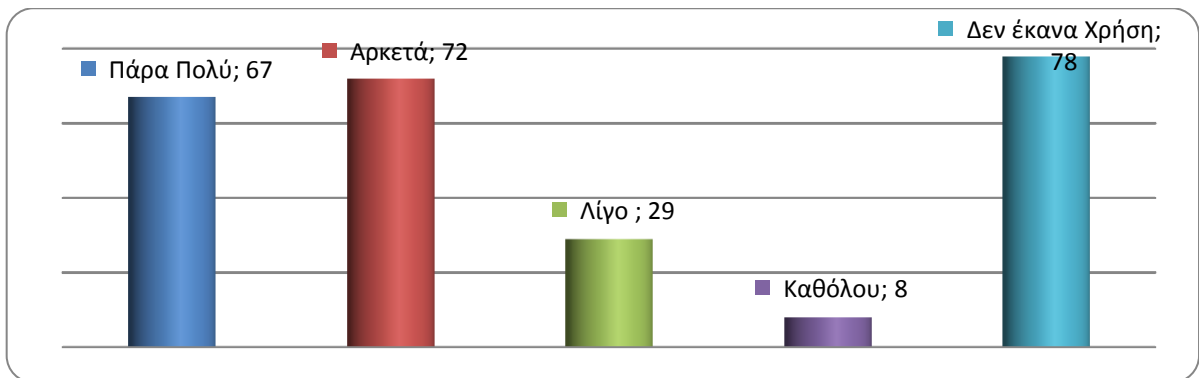
Σχήμα 3: Άμεση Ανάρτηση Αποφάσεων ΠΥΣΠΕ.

Αναμενόμενα, λοιπόν, 244 άτομα – ποσοστό 94,6% του συνόλου- μας απάντησαν θετικά σχετικά με την συγκεκριμένη καινοτομία και την αποτελεσματικότητά/ χρησιμότητά της, συνεισφέροντας σε ενημέρωση και διαφάνεια αποφάσεων της υπηρεσίας. Μια άλλη «τεχνολογική» καινοτομία ήταν οι «**Τηλεδιασκέψεις μέσω SKYPE**» (Σχήμα 4) η οποία εφαρμόστηκε περιοδικά σε συγκεκριμένες σχολικές μονάδες οι οποίες διέθεταν την τεχνική υποδομή για την πραγματοποίησή της. Το υψηλό ποσοστό των ατόμων που δεν έκαναν χρήση της καινοτομίας αυτής είναι αποτέλεσμα της περιορισμένης εφαρμογής της για το λόγο ότι πολλές σχολικές μονάδες δεν είχαν είτε την τεχνογνωσία είτε τις τεχνικές υποδομές. Παρόλα αυτά, το επίσης υψηλό ποσοστό εκείνων που έχουν θετική άποψη για αυτή μας δίνει μια καλή εικόνα για το πώς μπορούμε να επιτύχουμε τη δημιουργία ενός ισχυρότερου δεσμού επικοινωνίας μεταξύ διοίκησης και μονάδων αλλά και άμεσης λύσης διοικητικών προβλημάτων.

Σχήμα 4: Τηλεδιασκέψεις μέσω SKYPE.

Μια εξ ίσου πολύ σημαντική καινοτομία θεωρούμε ότι υπήρξε η υιοθέτηση και υλοποίηση των « **e-seminars**» δηλαδή εξ αποστάσεως σύγχρονα ηλεκτρονικά σεμινάρια (Σχήμα 5).

Σχήμα 5: «Επιμορφώσεις με e-seminars».

Η εφαρμογή της έγινε σε μικρή κλίμακα (25 συμμετέχοντες), ωστόσο, -139- εκπαιδευτικοί (ποσοστό 54 %) εκφράζουν θετική άποψη. Το σημαντικότερο συμπέρασμα είναι ότι ενώ ήταν μια πιλοτική εφαρμογή, υπήρξε διάχυση και θετική αξιολογική εκτίμηση. Μια άλλη καινοτομία ήταν η «**αναμόρφωση και αναβάθμιση της ιστοσελίδας**» της Διεύθυνσης Π.Ε. Κορινθίας. Η απόλυτη πλειοψηφία 241 ατόμων (92,6%) -δίνει θετική κρίση (Αρκετά και Πάρα πολύ) γι' αυτή την καινοτομία, διότι παρέχει έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση. Επίσης, εντοπίζουμε τη θετική στάση των εκπαιδευτικών απέναντι σε μια καινοτομία για «**Αιτήσεις σε έγγραφο pdf**», η οποία διευκόλυνε και επιτάχυνε μια καθημερινή διοικητική πράξη, δηλαδή, την καινοτομία τυποποιημένης και άμεσης υποβολής αιτημάτων προς τη διεύθυνση. Έτσι, 184 ερωτηθέντες (71%) έχουν θετική άποψη για την συγκεκριμένη εφαρμογή.

Στενά συνδεδεμένη με την εκπαιδευτική διαδικασία ήταν η δημιουργία «**Ιστοσελίδας Σχολικών Δραστηριοτήτων**», δηλαδή η δημιουργία, λειτουργία και υποστήριξη αυτόνομου εξειδικευμένου link για τις Σχολικές Δραστηριότητες και το 87% των ερωτηθέντων- 223 άτομα- εξέφρασαν θετική ως πολύ θετική άποψη. Στην προοπτική επαγγελματικής αναβάθμισης των εκπαιδευτικών σχεδιάστηκε και εκδόθηκε «**Ηλεκτρονικό Περιοδικό Διεύθυνσης**» το οποίο συγκέντρωσε θετική άποψη σε ποσοστό 57%. Επίσης, με ίδιο σκεπτικό και σε προσπάθεια επαγγελματικής επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και διευθυντών της αρμοδιότητάς μας διοργανώθηκε «**Δημερίδα Διοικητικής Λειτουργίας Σχολικών Μονάδων**» τον Μάιο του 2015. Η μεγάλη ανταπόκριση αλλά και οι 168 θετικές απαντήσεις (65.3%) καταδεικνύουν όχι μόνο την επιθυμία των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση και στα διοικητικά θέματα αλλά και την αναγκαιότητα για γνώση αυτών των θεμάτων.

Επιχειρήθηκε ακόμη η καινοτομία, «**Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Κοινωνικού Σχολείου**» η οποία αποτέλεσε μια μοναδική καινοτομία της Διεύθυνσής μας κατά το σχολικό έτος 2014-2015. Στόχος της ήταν η ύπαρξη ενός χώρου απόθεσης ερωτημάτων, δράσεων και πρακτικών εφαρμογών για ένα σύνολο ζητημάτων που αφορούν την καθημερινότητα της

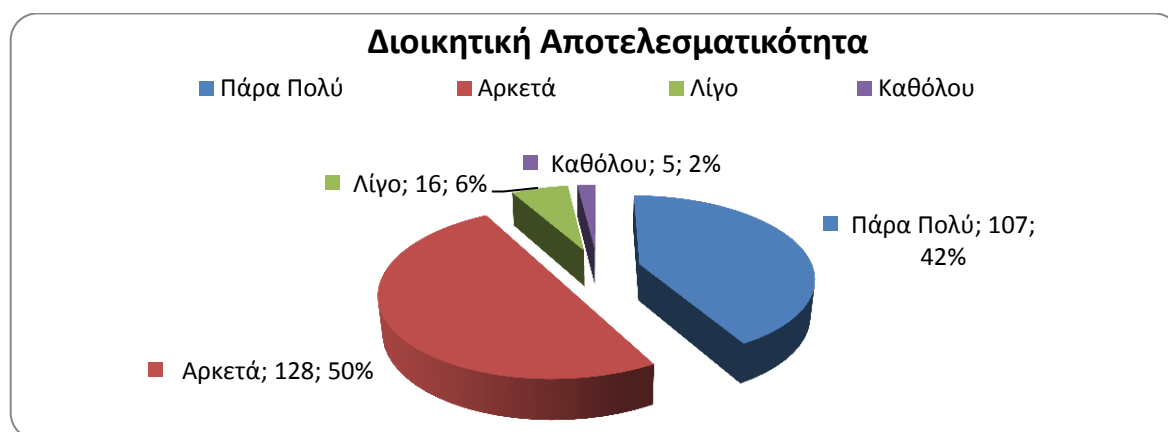
σχολικής ζωής και είχε ως αποτέλεσμα το 50% περίπου των ερωτηθέντων να εκφράζει θετική άποψη για αυτή. Επιπρόσθετα εφαρμόστηκαν οι «**Ηλεκτρονικές Αιτήσεις Φόρμες Συμμετοχής σε Δράσεις**» μια καινοτομία για την οποία 216 από τους 255 ερωτηθέντες (85%) απάντησαν θετικά. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει στην πράξη ότι απλές καινοτόμες ιδέες μπορούν να είναι χρήσιμα εργαλεία μέσα σε έναν οργανισμό και να μειώσουν δραστικά την καθημερινή γραφειοκρατία.

Τέλος, δόθηκε η δυνατότητα να ενημερώνεται η εκπαιδευτική κοινότητα για τις «**Μικροδιδασκαλίες ΕΚΦΕ**» δηλαδή, μια εικονική ή σε βίντεο παρακολούθηση διδασκαλιών από το ΕΚΦΕ. Συγκεκριμένα 124 εκπαιδευτικοί (48,2%) εξέφρασαν θετική γνώμη για τη χρησιμότητα της παραπάνω καινοτομίας. Το υψηλό ποσοστό 36,9% που δήλωσαν ότι δεν έκαναν χρήση εξηγείται από το γεγονός ότι οι συγκεκριμένες μικροδιδασκαλίες αφορούν μόνο τις Ε΄ και Στ΄ τάξεις που έχουν το μάθημα των Φυσικών.

10.3 Αποτελεσματικότητα των Καινοτομιών

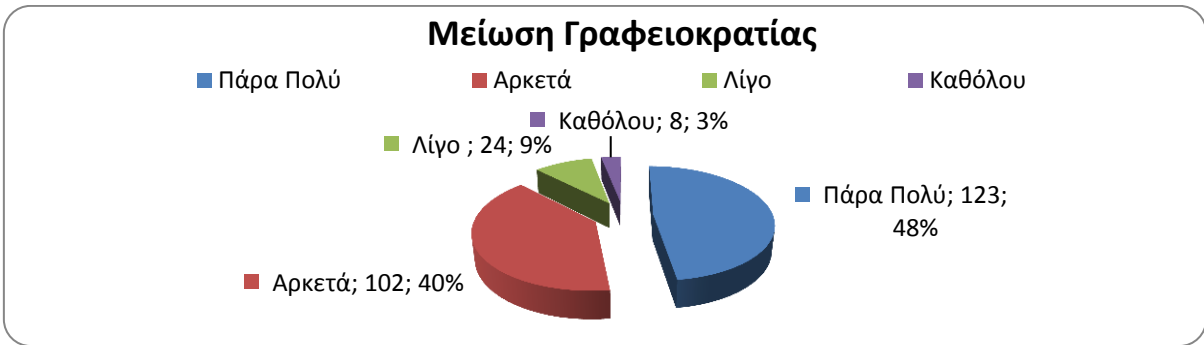
Στο δεύτερο σκέλος της έρευνάς μας ζητήσαμε από τους συμμετέχοντες να δηλώσουν σε ποιο βαθμό βοηθήθηκαν από την χρήση/εφαρμογή των παραπάνω καινοτομιών. Οι δηλώσεις τους αποτυπώθηκαν σε τετράβαθμη (πάρα πολύ/αρκετά/λίγο/καθόλου) κλίμακα. Αυτό είναι το επίκεντρο της έρευνάς μας, μιας και καθορίζει τον βαθμό στον οποίο η χρήση των καινοτομιών αυτών αναβάθμισε, βελτίωσε και διευκόλυνε τους εκπαιδευτικούς που επέλεξαν να τις εφαρμόσουν/χρησιμοποιήσουν αλλά και το κατά πόσο αυτές υπήρξαν αποτελεσματικές, σύμφωνα με τις αντιλήψεις των ερωτηθέντων εκπαιδευτικών και διευθυντών.

Ως προς το κεντρικό ερώτημα της έρευνας «**Σε ποιο βαθμό θεωρείτε πως σας βοήθησαν οι καινοτομίες στη διοικητική αποτελεσματικότητα**» (Σχήμα 6) αποτυπώνεται με 92%, η άποψη πως η χρήση των καινοτομιών βελτίωσε την διοικητική αποτελεσματικότητα της σχολικής μονάδας. Το εύρημα αυτό είναι εξόχως σημαντικό εάν αναλογιστούμε πως, ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, το ζητούμενο κάθε διοικητικής δομής είναι η εύρεση εργαλείων και υποδομών που θα βελτιστοποιούν τις δυνατότητες της διοικητικής λειτουργίας της εκπαίδευσης.

Σχήμα 6: Βαθμός βελτίωσης διοικητικής αποτελεσματικότητας από καινοτομίες.

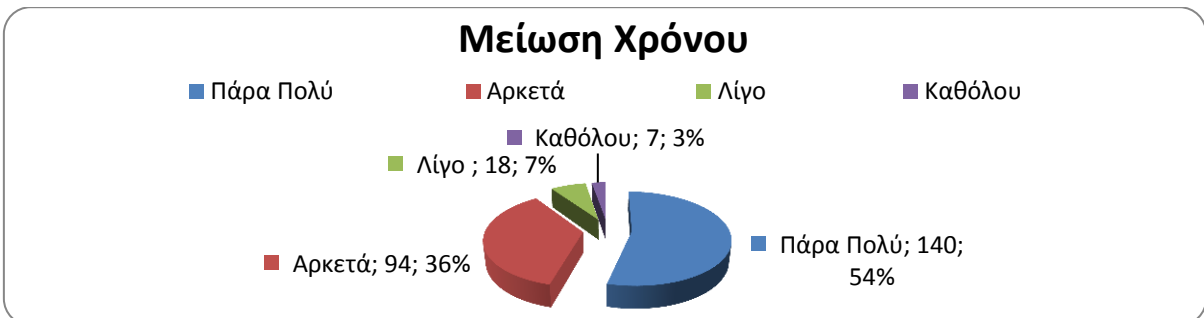
Ως προς τη «**μείωση της γραφειοκρατίας**», τη «**μείωση του κόστους**», τη «**μείωση του χρόνου**» καθώς και την «**καλύτερη εκτέλεση των καθηκόντων**» (Σχήματα 7, 8, 9, 10) μπορούμε ξεκάθαρα να διαπιστώσουμε ότι το 90% περίπου των ερωτηθέντων θεωρούν ότι επετεύχθησαν «*Αρκετά*» ως «*Πάρα Πολύ*». Η χρήση των νέων μέσων εμφανίζεται ως παράγοντας μείωσης της γραφειοκρατίας και κατ' επέκταση των πόρων και του χρόνου. Είναι προφανές ότι διαρκές ζητούμενο και παράλληλα πρόβλημα μιας αποτελεσματικής διοίκησης είναι η εξοικονόμηση πόρων οι οποίοι πάντα είναι σε ανεπάρκεια. Ορθά λοιπόν, οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι η αποτελεσματικότητά τους με αυτά τα εργαλεία βελτιώνεται.

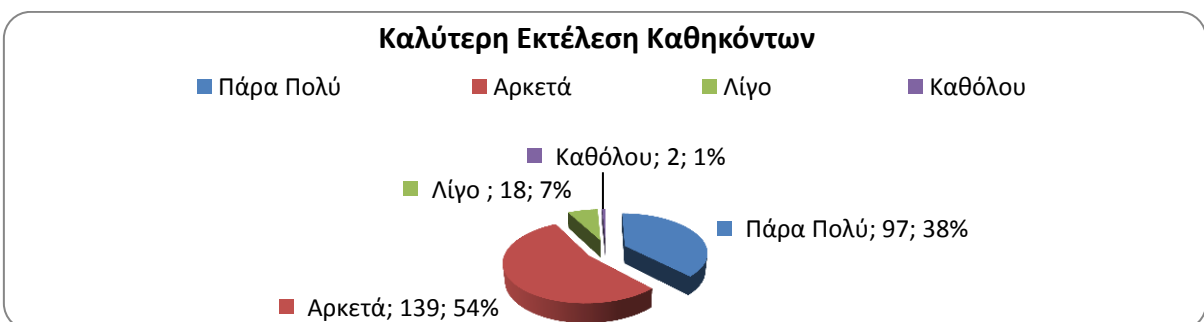
Σχήμα 7: Μείωση Γραφειοκρατίας.

Σχήμα 8: Μείωση Κόστους

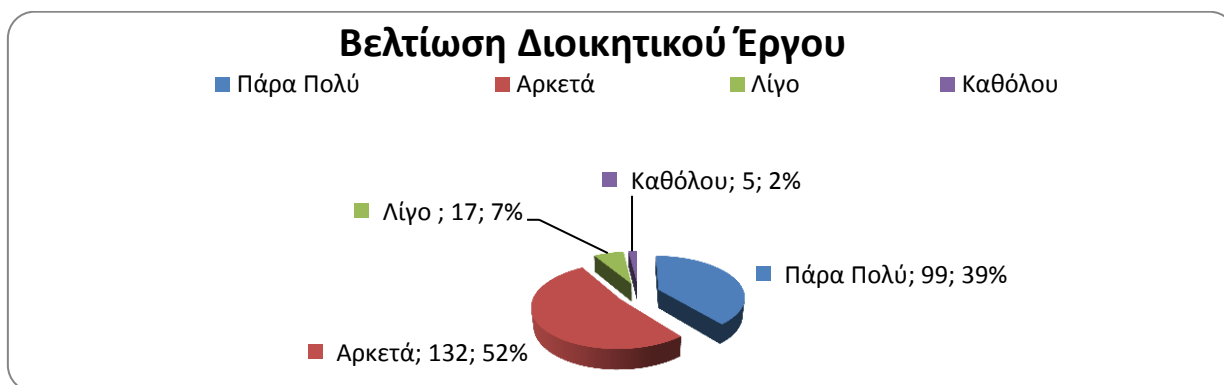
Σχήμα 9: Μείωση Χρόνου

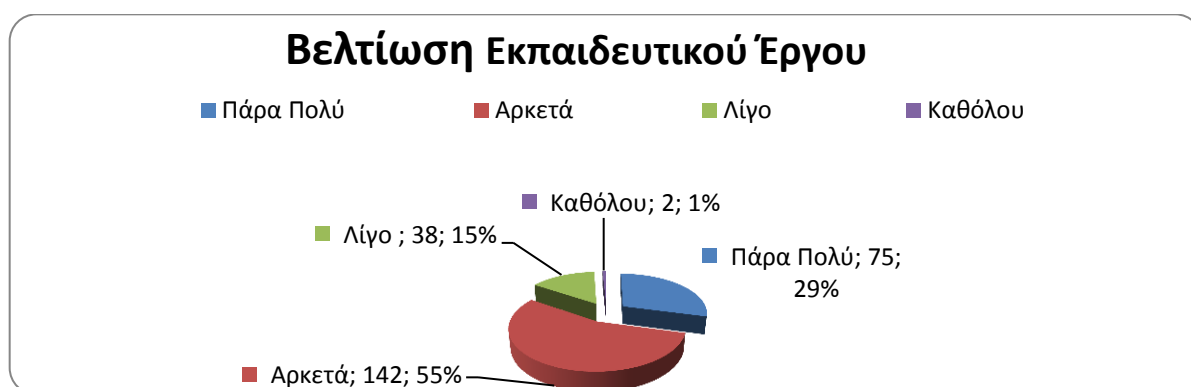
Σχήμα 10: Καλύτερα Εκτέλεση Καθηκόντων

Μέσα από τις προηγούμενες διαστάσεις ζητήθηκε η εκτίμηση των ερωτηθέντων για το βαθμό «Βελτίωσης του Διοικητικού έργου» και τη «Βελτίωση του Εκπαιδευτικού Έργου» των σχολικών μονάδων (Σχήματα 11,12). Έτσι, σε συνέχεια των αποτελεσμάτων έρχεται και η αυξημένη παραδοχή (90% περίπου) πως οι καινοτομίες βελτιώνουν και το έργο της διοίκησης, αφού αποτελούν ένα εξαιρετικό εργαλείο διευκόλυνσης του έργου της κάθε

μονάδας ή οργανισμού καθώς και το εκπαιδευτικό έργο, υιοθετώντας νέες διδακτικές προσεγγίσεις.

Σχήμα 11: Βελτίωση Διοικητικού Έργου.

Σχήμα 12: Βελτίωση Εκπαιδευτικού Έργου.

Ως προς τη βελτίωση στους τομείς «**Αμεσότητα και πληρότητα ενημέρωσης**» από τις εφαρμοσθείσες καινοτομίες, το 98% των ερωτηθέντων απάντησε θετικά. Με τα δοθέντα ηλεκτρονικά μέσα υπήρξε βελτίωση της επικοινωνίας και ποιότητας ενημέρωσης, παράγοντες βασικοί στην επιτυχή λειτουργία των κοινωνικών και κυρίως των εκπαιδευτικών οργανισμών. Όσον αφορά στη «**Διάχυση καλών πρακτικών και ανατροφοδότησης**», η έρευνά μας έδειξε ότι το απόλυτο ποσοστό 92% υποστηρίζει πως οι καινοτόμες εφαρμογές συντελούν στην διάχυση καλών πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών και βελτιστοποιούν την ανατροφοδότηση. Διερευνώντας, τέλος, το κατά πόσο υπάρχει «**Προβολή του έργου της σχολικής τους μονάδας**» μέσα από τις συγκεκριμένες καινοτομίες, τα αποτελέσματά μας έδειξαν ότι το 87% των υποκειμένων θεωρεί πως μπορεί να γίνει προβολή του έργου της μονάδας εκ μέρους της διοίκησης μέσα από τις δυνατότητες των ΤΠΕ .

Στη συνέχεια επιχειρήθηκε ποιοτική ανάλυση συσχετίζοντας τις διάφορες μεταβλητές με το στατιστικό κριτήριο χ^2 ($P < 0.05$). Ανάμεσα στα 219 προκύψαντα ζεύγη συσχετίσεων διαπιστώνεται με βάση το παραπάνω κριτήριο στατιστικής σημαντικότητας ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση στις εξής μεταβλητές. Οι μικρότερης ηλικίας εκπαιδευτικοί υπερθεματίζουν επιλέγοντας το «**πάρα πολύ**» στη θετική κρίση τους για τις τεχνολογικές καινοτομίες ίσως γιατί η νέα γενιά εκπαιδευτικών έχει «ανδρωθεί» μέσα σ' αυτές κι άρα έχει εξοικειωθεί και πειστεί για την αποτελεσματικότητά της. Επίσης όσοι εκπαιδευτικοί έχουν μεταπτυχιακές σπουδές και γενικά επιπλέον σπουδές κρίνουν πολύ θετικά τη διοικητική αποτελεσματικότητα αυτών των καινοτομιών πιθανόν γιατί λόγω επιστημονικής κατάρτισης έχουν μια πιο ολιστική θεώρηση του σχολικού συστήματος. Τέλος, προκύπτει στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσα στη θέση ευθύνης που έχουν με την κρίση τους για τη διοικητική αποτελεσματικότητα. Συγκεκριμένα οι διευθυντές δηλώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό από τους

εκπαιδευτικούς, την συνεισφορά των καινοτομιών στη διοικητική οπτική προφανώς γιατί γνωρίζουν καλύτερα τα διοικητικά θέματα.

11. Συζήτηση-Ερμηνεία Αποτελεσμάτων

Από την προηγηθείσα ανάλυση και τα ευρήματα και ως προς τα δημογραφικά στοιχεία βλέπουμε ότι υπερτερεί το γυναικείο φύλο, στοιχείο που επιβεβαιώνει τα ευρήματα ερευνών ότι στην εκπαίδευση επικρατούν οι γυναίκες (Παπαγεωργάκης, 2013; Κελαϊδίτου 2012). Ως προς την ηλικία και την προϋπηρεσία των συμμετεχόντων, παρατηρούμε ότι είναι σε υψηλά επίπεδα, κάτι που εξηγείται ως προς την ηλικία από την απουσία μόνιμων διορισμών τα τελευταία χρόνια και ως προς την προϋπηρεσία ότι παλιότερα οι εκπαιδευτικοί διορίζονταν σε μικρότερη ηλικία. Όπως προκύπτει και από τις στατιστικές συσχετίσεις αυτά τα στοιχεία είναι ανασταλτικοί παράγοντες στην υιοθέτηση καινοτομιών. Από την άλλη μεριά βλέπουμε ότι το μέγιστο τμήμα του δείγματος είναι δάσκαλοι και νηπιαγωγοί κάτι ευεξηγήτο καθώς διδάσκουν τα περισσότερα μαθήματα στις σχολικές μονάδες. Τέλος, αναφορικά με τη θέση ευθύνης είδαμε ότι οι επτά στους δέκα είναι εκπαιδευτικοί, αυτό ερμηνεύεται διότι αυτοί κυρίως αντιμετωπίζουν προβλήματα αποτελεσματικότητας και επιζητούν λύσεις μέσα από τέτοιες καινοτομίες. Είναι ωστόσο επίσης θετικό ότι και ένα σημαντικό ποσοστό διευθυντικών στελεχών (3/10) προβληματίζεται και υιοθετεί καινοτομίες στοχεύοντας στην πολύπλευρη βελτίωση της μονάδας τους.

Με βάση τη δομή, το περιεχόμενο και τους στόχους των καινοτομιών μπορούν να ομαδοποιηθούν στους εξής άξονες. Η πρώτη ομάδα αφορά τις καθαρά διοικητικές λειτουργίες. Έτσι βλέπουμε πολύ θετικές στάσεις για το είδος και το επίπεδο ενημέρωσης και επικοινωνίας. Επίσης, υπήρξε αλλαγή κουλτούρας πάνω σε διοικητικές αντιλήψεις σε θέματα λειτουργικότητας, διαφάνειας, ισότητας, αμεσότητας, ανατροφοδότησης τόσο των καθημερινών διαχειριστικών θεμάτων όσο και της φιλοσοφίας για μείωση της χωροχρονικής απόστασης μεταξύ σχολικών μονάδων και Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η δεύτερη ομάδα αφορά τα παιδαγωγικά «εργαλεία». Αυτά έδωσαν κατευθύνσεις σε εκπαιδευτικούς και σχολικές μονάδες, διαμοίρασαν καλές πρακτικές, άνοιξαν τα σχολεία στις τοπικές κοινωνίες, ανέπτυξαν κοινωνικές και παιδαγωγικές ευαισθησίες και γενικά απελευθέρωσαν δυνάμεις των εκπαιδευτικών να δράσουν πιο ελεύθερα και έξω από γραφειοκρατικά στερεότυπα.

Μια τρίτη ομάδα καινοτομικών παρεμβάσεων στόχευε στην προσωπική επαγγελματική ανάπτυξη αλλά και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ως εργαζομένων αλλά και ως επιστημόνων. Θεωρείται αυτονόητο σε μια σύγχρονη διοικητική αντίληψη ότι οι εργαζόμενοι πρέπει να αναπτύσσονται επιστημονικά και επαγγελματικά είτε με ουσιαστικές επιμορφώσεις είτε με τη δυνατότητα να εκφράσουν επιστημονικούς προβληματισμούς. Το θεμελιώδες όμως ζητούμενο στη μελέτη μας είναι αν και κατά πόσο ειδικά οι τεχνολογικές καινοτομίες βελτιώνουν την αποτελεσματική λειτουργία των επίσημων εκπαιδευτικών δομών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Αυτό απαντάται θετικά σχεδόν με απόλυτο τρόπο από τους εκπαιδευτικούς και τα διοικητικά στελέχη της Κορινθίας. Συνεπώς, βλέπουμε τα πολυεπίπεδα οφέλη που προκύπτουν αφού είναι γνωστό ότι οι τομείς που συναρτίζονται τη σχολική μονάδα, αλληλοεπηρεάζονται με αποτέλεσμα αν κάποιος υπολειτουργεί αυτό να έχει αντανάκλαση και στα υπόλοιπα υποσυστήματα. Από την άλλη πλευρά είναι γνωστό ότι τα όρια με το περιβάλλον της είναι ασαφή και πρέπει η ίδια να προσαρμόζεται στα όποια νέα κοινωνικά, οικονομικά, επιστημονικά και τεχνολογικά δεδομένα.

Συμπεράσματα

Από τα αποτελέσματα της έρευνας γίνεται σαφές ότι στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, με τις ιδιαιτερότητές του, είναι επιβεβλημένο να υπάρξουν καινοτόμες πρωτοβουλίες και αναδιοργανώσεις έτσι ώστε να παρακολουθήσει τις διεθνείς εκπαιδευτικές και διοικητικές εξελίξεις. Καταγράφεται ως αναπόδραστη επιλογή η αξιοποίηση των τεχνολογικών εργαλείων ως καινοτομικών μέσων στην υπηρεσία της εκπαιδευτικής διοίκησης. Αυτό μπορεί να αποτελέσει και προοίμιο για την επέκτασή τους και σε άλλους τομείς της δημόσιας διοίκησης οι οποίοι διαπιστωμένα «πάσχουν» από ίδιες αναχρονιστικές πρακτικές. Ο βαθμός επιτυχίας και αποτελεσματικότητας των καινοτομιών στη ΔΙΠΕ Κορινθίας πρέπει να αξιολογηθεί σε ένα εύρος χρόνου, ωστόσο πιστεύουμε ότι εμφανίζεται μια αλλαγή στάσεων και αντιλήψεων των εκπαιδευτικών απέναντι στα αναφερόμενα καινοτομικά εργαλεία.

Προκύπτει επίσης ότι υπήρξε σαφής βελτίωση αποτελεσματικότητας, καθώς βελτιώθηκαν επιβαρυντικοί παράγοντες όπως ο χρόνος και το κόστος, αλλά κυρίως βελτιώθηκε το εκπαιδευτικό και διοικητικό έργο των σχολικών μονάδων. Από την άλλη πλευρά βελτιώθηκε σαφώς η διαφάνεια, η ενημέρωση, η εξυπηρέτηση, η επιμόρφωση αλλά και η ανατροφοδότηση και η προβολή των σχολείων ως βασικοί συντελεστές προαγωγής του εκπαιδευτικού έργου. Καταληκτικά θα λέγαμε ότι οι καινοτομίες στην εκπαίδευση μπορεί να έχουν αυξημένες δυσκολίες εφαρμογής, ωστόσο δίνεται η ευκαιρία στο σχολείο να κάνει υπερβάσεις και να υιοθετήσει τεχνολογικές αλλαγές οι οποίες όπως αποδείχτηκε συμβάλλουν τα μέγιστα στη διοικητική αναβάθμιση του και μπορούν να λειτουργήσουν βελτιωτικά στο σύνολο των λειτουργιών του φέρνοντάς το πιο κοντά στα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα.

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Δαγδιλέλης, Β. (2005) *Η πληροφορική στην Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης – Πληροφορική και Στελέχη της Εκπαίδευσης*. Στο Καψάλης, Α. (Επιμ. Έκδ.) *Οργάνωση και Διοίκηση Σχολικών Μονάδων*. Θεσσαλονίκη, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, σ.σ. 213-229.
- Ζαβλανός, Μ. (2002) *Μάνατζμεντ*. Αθήνα, Σταμούλης.
- Ιορδανίδης, Δ. Γ. (2006) *Διεύθυνση σχολείου και διαχείριση αλλαγής*. Στο Γ. Μπαγάκης (Επιμ.). *Εκπαιδευτικές αλλαγές, η παρέμβαση του εκπαιδευτικού και του σχολείου*. Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Καβούρη, Π. (1999) *Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και των διευθυντών-ντριων στις διδακτικές και οργανωτικές καινοτομίες του σχολείου*. Σύγχρονη Εκπαίδευση, τ.106, 91-100.
- Κατσαρός, Ι. (2008) *Οργάνωση & Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα, Παιδ. Ινστιτούτο.
- Κελαϊδίτου, Μ. (2012) *Το γυναικείο φύλο στη διοίκηση σχολικών μονάδων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Παράγοντες διαμόρφωσης φιλοδοξιών*. Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- Κυριαζή, Ν. (2000) *Η Κοινωνιολογική Έρευνα – Κριτική Επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*. Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.
- Κωνσταντινίδη, Ε., Μανιαδάκης, Ι., Μαυρικάκης, Ε., Παπαδάκης, Ε., & Πουλάκης, Ε. (2010) *Η Ευαίσθητη Διστακτικότητα των Γυναικών στην Εκπαίδευση*. (Εργασία στο μάθημα: Φύλο, απασχόληση και επιχειρηματικότητα), υπό έκδοση. Ρόδος, ΤΕΠΑΕΣ.
- Μαυροσκούφης, Δ. (2002) *Η Εισαγωγή και η Υποδοχή των Καινοτομιών στα Σχολεία: Θεωρητικό Πλαίσιο και Πρακτικά Προβλήματα*. Νέα Παιδεία.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (2002) *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα.
- Παπαγεωργάκης, Π. (2013) *Σύνδεση Σχολείου και Τοπικής Κοινωνίας: η συνεργασία του διευθυντή του σχολείου με τον σύλλογο γονέων και κηδεμόνων ως παράγοντας αποτελεσματικής*

λειτουργίας της σχολικής μονάδας. (Διδακτορική Διατριβή), Πανεπιστήμιο Αιγαίου/ΤΕΠΑΕΣ, Ρόδος.

- Προκοσιάδου, Γ. (2009) *Η βελτίωση της διοικητικής λειτουργίας του σχολείου μέσα από τη χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και επικοινωνίας*. Αθήνα, Διδακτορική Διατριβή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Π.Τ.Δ.Ε, Τομέας Επιστημών Αγωγής.
- Ράπτης, Ν. (2006) «*Η διαχείριση καινοτομίας από τη σχολική ηγεσία*», *Επιστημονικό Βήμα*, τ.6, 32-42
- Σαΐτης, Χ. (2012) *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα.
- Σαΐτη, Α. (2000) *Εκπαίδευση και Οικονομική Ανάπτυξη*. Αθήνα, Γ. Δαρδανός.
- Φούζας, Γ. (2015) *Εργασιακό Περιβάλλον και Διοικητική Αποτελεσματικότητα: το παράδειγμα των γραφείων εκπαίδευσης*. Αυτοέκδοση.
- Φούζας, Γ., Αργύτη, Ι. & Παπαγεωργιάκης, Π. (2015) Ηλεκτρονικά σεμινάρια (e-seminars) και επιμόρφωση: Σενάρια αξιοποίησής τους σε καινοτόμες δράσεις και προοπτικές εργαλειακής χρήσης τους στο πρόγραμμα αυτοαξιολόγησης/αξιολόγησης εκπαιδευτικών. Στο Γ. Μπαγάκης (επιμ), *Μεθοδολογία, Πολιτικές, Πρακτικές επιμόρφωσης και Επαγγελματικής ανάπτυξης του εκπαιδευτικού έργου που βασίζονται στο σχολείο*. 1^ο Συνέδριο Κόρινθος, Παν/μιο Πελοποννήσου.

Ξενόγλωσση

- Armstrong, D. (1973) *Belief: Truth and Knowledge*. Cambridge, University Press.
- Cohen, L. & Manion, L. (1994) *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Μτφρ. Μητσοπούλου Χ. & Φιλοπούλου Μ.. Αθήνα, Μεταίχμιο.
- Everard, K. B. & Morris, G. (1999) *Αποτελεσματική Εκπαιδευτική Διοίκηση*. ΕΑΠ.
- Everard, K.B., Morris, G. & Wilson I. (2004) *Effective School Management*. London, Chapman.
- Hannan, M. & Freeman, J. (1984) *Structural inertia and organizational change*. *American Sociological Review*, vol.49, No.2, 149-164.
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (1996) *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. New York, McGraw-Hill.
- Koontz, H. & O'Donnell, C. (1980) *Οργάνωση και Διοίκηση- Μια Συστημική και Ενδεχομενική Ανάλυση των Διοικητικών Λειτουργιών*. Μετάφραση Βαρδάκας, Χρ.. Αθήνα, Παπαζήση.
- Pelgrum, W.J. (2001) Obstacles to the Integration of ICT in Education: Results from a Worldwide Educational Assessment. *Computers and Education*. 37, 163-178.
- Telem, M. (2003) *Computerization of High School Pedagogical Administration: its Effect on Principal – Parents Interrelations: a Case Study*. *Leadership and Policy in Schools*.

Θεσμικά Κείμενα

- N. 4203/2013,ΦΕΚ 235.τ.Α΄» Θέματα Αθμιας και Βθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.
Υ.Α.Φ.353.1./324/105657/Δ1/8-10-02(ΦΕΚ 1340,τ. Β΄) «Καθηκοντολόγιο Εκπαιδευτικών».

Πηγές

- ΟΟΣΑ, (1993), http://www.ekt.gr/metrics/GreekScientificPublications_EKT.pdf (ανακτήθηκε στις 30-11-15)